

**Szkolny program
wychowawczo-profilaktyczny
Szkoły Podstawowej nr 2
im. Zygmunta Augusta w Augustowie**

Augustów, 2017

Podstawa prawna:

- Konwencja o prawach dziecka przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych (Dz.U. z 1991r. Nr 120 poz.526),
- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997r. (t.j. Dz.U. z 1997r. Nr 78 poz.483 ze zm.),
- Ustawa z 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz.U. z 2017 r. poz. 59) - art. 26, art. 84 ust. 2 pkt 1 i ust. 3.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz.U. z 2017 r. poz. 356).
- Ustawa o systemie oświaty z dnia 7 września 1991 r. z późniejszymi zmianami (tekst jednolity Dz.U. z 2004 r., Nr 256 poz. 2572; obowiązuje od 17 grudnia 2004 r.),
- Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982.(tekst jednolity - Dz. U. z 2002r. Nr 147, poz.1231; Dz. U. z 2007r. Nr 70, poz. 473),
- Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005 r. (Dz.U. z 2005r. Nr 179, poz. 1485 z późniejszymi zmianami: Dz. U. z 2006. Nr 7 poz. 47 i 48; Dz. U. z 2006r Nr 66 poz. 469; Nr 120 poz. 826),
- Ustawa o postępowaniu w sprawach nieletnich z dnia 26 października 1982 r. (tekst jednolity: Dz.U.z 2002 r. Nr 11, poz. 109 z późniejszymi zmianami),
- Ustawa o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych z dnia 9 listopada 1995 r. (tekst jednolity: Dz.U. Nr 10. z 1996 r., poz. 55 z późniejszymi zmianami: 1997r. Nr 88, poz. 554 i Nr 121, poz. 770; 1999 r. Nr 96, poz.1107; 2003 r. Nr 229, poz. 2274),
- Ustawa o zmianie ustawy o ochronie zdrowia psychicznego z dnia 23 lipca 2008r. (Dz. U. z2008r. Nr 180 poz. 1108). Ustawie o ochronie zdrowia psychicznego z dnia 19 sierpnia 1994 r. (Dz.U. Nr 111,poz. 535; z późniejszymi zmianami - Dz.U. Nr 113, poz. 731 z1997 r., Dz.U. Nr 141, poz. 1183 z 2005 r.),
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2010r. w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego (Dz. U. z dnia 3 lutego 2011r.),
- Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005 r. (Dz.U. Nr 180, poz. 1493),
- Rozporządzenie MENiS z dnia 11 grudnia 2002r. w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych i innych publicznych poradni specjalistycznych (Dz. U. z 2003 r. Nr 5, poz. 46),

- Rozporządzenie MENiS z dnia 7 stycznia 2003 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. z 2003 r., Nr 11, poz. 114),
- Rozporządzenie MENiS z dnia 31 stycznia 2003 r. w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonej uzależnieniem (Dz. U. Nr 26. z 2003 r., poz. 226),
- Rozporządzenie MENiS z dnia 26 lipca 2004 r. w sprawie szczegółowych zasad kierowania, przyjmowania, przenoszenia, zwalniania i pobytu nieletniego w młodzieżowych ośrodkach wychowawczych oraz młodzieżowych ośrodkach socjoterapii (Dz. U. Nr 178 z 2004 r., poz. 1833),
- Rozporządzenie MENiS z dnia 18 stycznia 2005 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych oraz niedostosowanych społecznie w przedszkolach, szkołach i oddziałach ogólnodostępnych lub integracyjnych (Dz. U. Nr 19 z 2005 r., poz. 167),
- Rozporządzenie MEN z dnia 10 stycznia 2008r. w sprawie rodzajów innych form wychowania przedszkolnego, warunków tworzenia i organizowania tych form oraz sposobu ich działania (Dz. U. z 2008 r. Nr 7, poz. 38),
- Rozporządzenie MEN z dnia 21 maja 2001r. w sprawie ramowych statutów publicznych szkół (Dz.U. z 2002r. Nr 61 poz.624),
- Rozporządzenie MEN z dnia 23 grudnia 2008r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. z 2009r. Nr 4, poz.17),
- Karta Nauczyciela z dnia 26 stycznia 1982r. (Dz.U. z 2006r. Nr 97 poz. 674 ze zm.,
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 7 października 2009r. w sprawie nadzoru pedagogicznego (Dz.U. nr 168, poz.1579).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz.U. z 2015 r. poz. 1249).
- Priorytety Ministra Edukacji Narodowej na rok szkolny 2017/2018.
- Statut Szkoły Podstawowej nr 2 im. Zygmunta Augusta w Augustowie .

I Wstęp

1. Wyniki diagnozy

Szkolny program wychowawczo-profilaktyczny realizowany w Szkole Podstawowej nr 2 im. Zygmunta Augusta w Augustowie jest to program działań dydaktycznych i wychowawczych obejmujących całą społeczność szkolną (uczniów, rodziców, nauczycieli, pracowników niepedagogicznych w zakresie diagnozowania i profilaktyki problemów dzieci i młodzieży), skonstruowany dla naszej szkoły i dostosowany do jej potrzeb, oparty na diagnozie. Program opiera się na hierarchii wartości przyjętej przez radę pedagogiczną, radę rodziców i samorząd uczniowski. Treści szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego są spójne ze statutem szkoły i wewnątrzszkolnymi zasadami oceniania. Istotą działań wychowawczych i profilaktycznych szkoły jest współpraca całej społeczności szkolnej oparta na założeniu, że wychowanie jest zadaniem realizowanym w rodzinie i w szkole, która w swojej działalności musi uwzględniać zarówno wolę rodziców, jak i priorytety edukacyjne państwa. Rolą szkoły, oprócz jej funkcji dydaktycznej, jest dbałość o wszechstronny rozwój każdego z uczniów oraz wspomaganie wychowawczej funkcji rodziny. Wychowanie rozumiane jest jako wspieranie uczniów w rozwoju ku pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej. Proces wychowania jest wzmocniany i uzupełniany poprzez działania z zakresu profilaktyki problemów dzieci i młodzieży.

Program wychowawczo-profilaktyczny szkoły tworzy spójną całość ze szkolnym zestawem programów nauczania i uwzględnia wymagania opisane w podstawie programowej oraz określa sposób realizacji celów kształcenia i zadań wychowawczych zawartych w podstawie programowej kształcenia ogólnego, uwzględniając kierunki i formy oddziaływań wychowawczych, których uzupełnieniem są działania profilaktyczne skierowane do uczniów, rodziców i nauczycieli.

Program wychowawczo-profilaktyczny został opracowany na podstawie diagnozy potrzeb i problemów występujących w środowisku szkolnym przy użyciu następujących narzędzi: ankiet, rozmów indywidualnych, obserwacji, analizy dokumentacji szkoły dotyczącej interwencji profilaktyczno - wychowawczej, z uwzględnieniem:

- wyników ewaluacji (np. wewnętrznej, zewnętrznej),
- wyników nadzoru pedagogicznego sprawowanego przez dyrektora,
- ewaluacji wcześniejszego programu wychowawczego i programu profilaktyki realizowanych w roku szkolnym 2016/2017,
- wniosków i analiz (np. wnioski z pracy zespołów zadaniowych, zespołów przedmiotowych, zespołów wychowawczych itp.),
- innych dokumentów i spostrzeżeń ważnych dla szkoły (np. koncepcja funkcjonowania i rozwoju szkoły opracowana przez dyrektora, uwagi, spostrzeżenia, wnioski nauczycieli, uczniów, rodziców).

Podstawowym celem realizacji szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego jest wspieranie dzieci i młodzieży w rozwoju oraz zapobieganie zachowaniom problemowym,

ryzykownym. Ważnym elementem realizacji programu wychowawczo-profilaktycznego jest kultywowanie tradycji i ceremoniału szkoły.

Podstawowe zasady realizacji szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego obejmują:

- powszechną znajomość założeń programu – przez uczniów, rodziców i wszystkich pracowników szkoły,
- zaangażowanie wszystkich podmiotów szkolnej społeczności i współpracę w realizacji zadań określonych w programie,
- respektowanie praw wszystkich członków szkolnej społeczności oraz kompetencji organów szkoły (dyrektor, rada rodziców, samorząd uczniowski),
- współdziałanie ze środowiskiem zewnętrznym szkoły (np. udział organizacji i stowarzyszeń wspierających działalność wychowawczą i profilaktyczną szkoły),
- współodpowiedzialność za efekty realizacji programu,

2. Opis środowiska

Szkoła mieści się na obrzeżu swojego rejonu w części zachodniej miasta Augustowa i obejmuje środowisko bardzo zróżnicowane. Bardzo duża ilość uczniów zamieszkuje w budownictwie jednorodzinnym o wysokim standardzie. Jednocześnie są uczniowie, którzy mieszkają w budynkach komunalnych w złym stanie technicznym, zlokalizowanych w samym centrum miasta. Około % stanowią uczniowie spoza rejonu szkoły, głównie mieszkający w budownictwie wielorodzinnym na osiedlu mieszkaniowym. Zróżnicowany jest także status materialny rodzin, wynikający głównie z wykonywanej pracy. Jest także grupa rodziców, która prowadzi działalność gospodarczą, zlokalizowaną w rejonie szkoły. Są także rodzice pracujący w lokalnych zakładach pracy, ale są rodzice pozostający bez pracy. Zróżnicowany jest także poziom wykształcenia rodziców i ich zainteresowanie problemami swoich dzieci. W środowisku szkolnym występują problemy społeczne zdiagnozowane przez autorów Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miasto Augustów na lata 2017- 2025

Są to:

- używanie przez młodych ludzi substancji psychoaktywnych, w tym picie alkoholu, palenie papierosów oraz używanie narkotyków i dopalaczy,
- problemy przemocy i agresji w środowisku szkolnym oraz domowym, w tym przemoc psychiczna,
- hazard i inne ryzykowne zachowania,
- używanie komputera: uzależnienia dzieci od komputerów.
- i zagrożenie cyberprzemocą.
- uzależnienia w rodzinie: alkoholizm,
- zła sytuacja dzieci z rodzin wieloproblemowych,
- konflikty z prawem,
- eurosieroty,

Niektóre z tych problemów występują marginalnie, jednak rzutują ogólnie na środowisko ucznia i warunkują jego zachowania w środowisku szkolnym. Dlatego program wychowawczy i profilaktyczny bierze wszystkie czynniki wpływające na funkcjonowanie ucznia w szkole.

3. Zasoby szkoły

Szkoła posiada wykształconą kadrę nauczycieli, przygotowaną merytorycznie do podejmowania działań wychowawczych i profilaktycznych. Nauczyciele posiadają wieloletnie doświadczenie z zakresu pracy opiekuńczo – wychowawczej i profilaktycznej. Są otwarci na zdobywanie nowych umiejętności i aktualnej wiedzy z profilaktyki i wychowania. Część osób posiada umiejętności ewaluacji działań i opracowywania programów szkolnych. Kadra nauczycielska dobrze współpracuje z rodzicami wychowanków oraz z instytucjami wspierającymi działania wychowawcze i profilaktyczne szkoły. Prężnie w szkole działa wolontariat w różnej formie. Szkoła oferuje bogaty wybór zajęć pozalekcyjnych zarówno przedmiotowych, jak i ogólnorozwojowych. Samorząd lokalny wspiera wszystkie działania szkoły, odpowiadając na zgłaszane potrzeby (projekty, programy profilaktyczne, inne). Szkoła funkcjonuje w dwóch budynkach o różnym standardzie technicznym i zapleczu dydaktycznym. Przy jednym z budynków funkcjonuje kompleks boisk sportowych, natomiast przy drugim odczuwalny jest brak takiej bazy.

II Wartości

Program wychowawczo – profilaktyczny szkoły opiera się na wartościach wyłonionych i zatwierdzonych przez społeczność szkolną (uczniowie, nauczyciele, rodzice).

Są to:

- 1) **szacunek:**
  - a) poszanowanie kogoś i czegoś,
  - b) tolerancja,
  - c) otwartość,
  - d) akceptacja drugiego człowieka (nie zawsze akceptacja poglądów i zachowań),
  - e) ciekawość i nieodrzućanie innego;
  - f) docenianie różnorodności,
  - g) okazywanie szacunku przez zachowanie, ubiór, sposób bycia,
  - h) poczucie bezpieczeństwa;
- 2) **uczciwość:**
  - a) przestrzeganie norm, ustaleń,
  - b) odpowiedzialność (również za własne zdrowie),
  - c) sprawiedliwość,
  - d) poczucie bezpieczeństwa,
  - e) prawdomówność,
  - f) szczerość,
  - g) zaufanie,
  - h) pracowitość,
  - i) obowiązkowość;
- 3) **współpraca:**
  - a) współdziałanie,
  - b) umiejętność pracy w grupie, rozwiązywanie konfliktów,
  - c) tworzenie więzi z innymi,
  - d) poczucie tożsamości i przynależności grupowej;
- 4) **patriotyzm:**
  - a) szacunek (do ojczyzny, innych narodów),
  - b) tolerancja wobec innych narodów, kultur,

- c) pielęgnowanie tradycji i kultury narodowej,
  - d) poczucie więzi narodowej,
  - e) wypełnianie obowiązków państwowych,
  - f) kultywowanie kultury naszego regionu
- 5) wiara
  - 6) rodzina
  - 7) pokój
  - 8) wolność
  - 9) zdrowie

III. Sylwetka absolwenta

Dążeniem Szkoły Podstawowej nr 2 im. Zygmunta Augusta jest przygotowanie uczniów do efektywnego funkcjonowania w życiu społecznym oraz podejmowania samodzielnych decyzji w poczuciu odpowiedzialności za własny rozwój. Absolwent kończący szkołę, posiada następujące cechy:

- kieruje się w codziennym życiu zasadami etyki i moralności,
- zna i stosuje zasady dobrych obyczajów i kultury bycia,
- szanuje siebie i innych,
- jest odpowiedzialny,
- zna historię i kulturę własnego narodu i regionu oraz tradycje szkoły, przestrzega zasad bezpieczeństwa i higieny życia,
- zna i rozumie zasady współżycia społecznego,
- jest tolerancyjny,
- jest odpowiedzialny za swoje decyzje
- korzysta z różnych źródeł wiedzy i informacji, racjonalnie wykorzystuje narzędzia i technologie informatyczne,
- jest ambitny,
- jest kreatywny,
- jest odważny,
- jest samodzielny,
- posiada wiedzę na temat współczesnych zagrożeń społecznych i cywilizacyjnych, podejmuje odpowiedzialne decyzje w trosce o bezpieczeństwo własne i innych,
- szanuje potrzeby innych i jest chętny do niesienia pomocy,
- jest odporny na niepowodzenia,
- integruje się z rówieśnikami i prawidłowo funkcjonuje w zespole,
- jest otwarty na ludzi i wyzwania, które przynosi życie,
- przedsiębiorczy,
- jest życzliwy,
- jest altruistą,
- jest ciekawy świata,
- jest pracowity.

IV. Cele ogólne

Działalność wychowawcza w szkole i placówce polega na prowadzeniu działań z zakresu promocji zdrowia oraz wspomaganie ucznia i wychowanka w jego rozwoju ukierunkowanym na osiągnięcie pełnej dojrzałości w sferze:

- 1) fizycznej – ukierunkowanej na zdobycie przez ucznia i wychowanka wiedzy i umiejętności pozwalających na prowadzenie zdrowego stylu życia i podejmowania zachowań prozdrowotnych,
- 2) psychicznej – ukierunkowanej na zbudowanie równowagi i harmonii psychicznej, osiągnięcie właściwego stosunku do świata, poczucia siły, chęci do życia i witalności, ukształtowanie postaw sprzyjających rozwijaniu własnego potencjału kształtowanie środowiska sprzyjającego rozwojowi uczniów, zdrowiu i dobrej kondycji psychicznej,
- 3) społecznej – ukierunkowanej na kształtowanie postawy otwartości w życiu społecznym, opartej na umiejętności samodzielnej analizy wzorów i norm społecznych oraz dokonywania wyborów, a także doskonaleniu umiejętności wypełniania ról społecznych,
- 4) aksjologicznej – ukierunkowanej na zdobycie konstruktywnego i stabilnego systemu wartości, w tym docenienie znaczenia zdrowia oraz poczucia sensu istnienia.

Działalność wychowawcza obejmuje w szczególności:

- 1) współdziałanie całej społeczności szkoły na rzecz kształtowania u uczniów wiedzy, umiejętności i postaw określonych w sylwetce absolwenta,
- 2) kształtowanie hierarchii systemu wartości, w którym zdrowie i odpowiedzialność za własny rozwój należą do jednych z najważniejszych wartości w życiu, a decyzje w tym zakresie podejmowane są w poczuciu odpowiedzialności za siebie i innych,
- 3) współpracę z rodzicami lub opiekunami uczniów w celu budowania spójnego systemu wartości oraz kształtowania postaw prozdrowotnych i promowania zdrowego stylu życia oraz zachowań proekologicznych,
- 4) wzmacnianie wśród uczniów i wychowanków więzi ze szkołą oraz społecznością lokalną,
- 5) kształtowanie przyjaznego klimatu w szkole lub placówce, budowanie prawidłowych relacji rówieśniczych oraz relacji uczniów i nauczycieli, wychowanków i wychowawców, a także nauczycieli, wychowawców i rodziców lub opiekunów, w tym wzmacnianie więzi z rówieśnikami oraz nauczycielami i wychowawcami,
- 6) doskonalenie umiejętności nauczycieli i wychowawców w zakresie budowania podmiotowych relacji z uczniami oraz ich rodzicami lub opiekunami oraz warsztatowej pracy z grupą uczniów,
- 7) wzmacnianie kompetencji wychowawczych nauczycieli i wychowawców oraz rodziców lub opiekunów,
- 8) kształtowanie u uczniów postaw prospołecznych, w tym poprzez możliwość udziału w działaniach z zakresu wolontariatu, sprzyjających aktywnemu uczestnictwu uczniów w życiu społecznym,
- 9) przygotowanie uczniów do aktywnego uczestnictwa w kulturze i sztuce narodowej i światowej,

- 10) wspieranie edukacji rówieśniczej i programów rówieśniczych mających na celu modelowanie postaw prozdrowotnych i prospołecznych.

Działalność edukacyjna w szkole polega na stałym poszerzaniu i ugruntowywaniu wiedzy i umiejętności u uczniów i wychowanków, ich rodziców lub opiekunów, nauczycieli i wychowawców z zakresu promocji zdrowia i zdrowego stylu życia.

Działalność edukacyjna obejmuje w szczególności:

- 1) poszerzenie wiedzy rodziców lub opiekunów, nauczycieli i wychowawców na temat prawidłowości rozwoju i zaburzeń zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży, rozpoznawania wczesnych objawów używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, a także suplementów diet i leków w celach innych niż medyczne oraz postępowania w tego typu przypadkach,
- 2) rozwijanie i wzmacnianie umiejętności psychologicznych i społecznych uczniów,
- 3) kształtowanie u uczniów umiejętności życiowych, w szczególności samokontroli, radzenia sobie ze stresem, rozpoznawania i wyrażania własnych emocji,
- 4) kształtowanie krytycznego myślenia i wspomaganie uczniów i wychowanków w konstruktywnym podejmowaniu decyzji w sytuacjach trudnych, zagrażających prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu,
- 5) prowadzenie wewnątrzszkolnego doskonalenia kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie rozpoznawania wczesnych objawów używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, oraz podejmowania szkolnej interwencji profilaktycznej,
- 6) doskonalenie kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie profilaktyki używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, norm rozwojowych i zaburzeń zdrowia psychicznego wieku rozwojowego.

Działalność informacyjna w szkole polega na dostarczaniu rzetelnych i aktualnych informacji, dostosowanych do wieku oraz możliwości psychofizycznych odbiorców, na temat zagrożeń i rozwiązywania problemów związanych z używaniem środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych skierowanych do uczniów oraz ich rodziców lub opiekunów, a także nauczycieli i wychowawców oraz innych pracowników szkoły.

Działalność informacyjna obejmuje w szczególności:

- 1) dostarczenie aktualnych informacji nauczycielom, wychowawcom i rodzicom lub opiekunom na temat skutecznych sposobów prowadzenia działań wychowawczych i profilaktycznych związanych z przeciwdziałaniem używaniu środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych i innych zagrożeń cywilizacyjnych,
- 2) udostępnienie informacji o ofercie pomocy specjalistycznej dla uczniów i wychowanków, ich rodziców lub opiekunów w przypadku używania środków

odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych,

- 3) przekazanie informacji uczniom i wychowankom, ich rodzicom lub opiekunom oraz nauczycielom i wychowawcom na temat konsekwencji prawnych związanych z naruszeniem przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
- 4) informowanie uczniów i wychowanków oraz ich rodziców lub opiekunów o obowiązujących procedurach postępowania nauczycieli i wychowawców oraz o metodach współpracy szkół i placówek z Policją w sytuacjach zagrożenia narkomanią.

Działalność profilaktyczna w szkole polega na realizowaniu działań z zakresu profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej.

Działalność profilaktyczna obejmuje:

- 1) wspieranie wszystkich uczniów i wychowanków w prawidłowym rozwoju i zdrowym stylu życia oraz podejmowanie działań, których celem jest ograniczanie zachowań ryzykownych niezależnie od poziomu ryzyka używania przez nich środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych,
- 2) wspieranie uczniów i wychowanków, którzy ze względu na swoją sytuację rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne są w wyższym stopniu narażeni na ryzyko zachowań ryzykownych,
- 3) wspieranie uczniów i wychowanków, u których rozpoznano wczesne objawy używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych lub występowania innych zachowań ryzykownych, które nie zostały zdiagnozowane jako zaburzenia lub choroby wymagające leczenia.

Działania te obejmują w szczególności:

- 1) realizowanie wśród uczniów i wychowanków oraz ich rodziców lub opiekunów programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego dostosowanych do potrzeb indywidualnych i grupowych oraz realizowanych celów profilaktycznych, rekomendowanych w ramach systemu rekomendacji, o którym mowa w Krajowym Programie Przeciwdziałania Narkomanii,
- 2) przygotowanie oferty zajęć rozwijających zainteresowania i uzdolnienia, jako alternatywnej pozytywnej formy działalności zaspakajającej ważne potrzeby, w szczególności potrzebę podniesienia samooceny, sukcesu, przynależności i satysfakcji życiowej,
- 3) kształtowanie i wzmacnianie norm przeciwnych używaniu środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych przez uczniów, a także norm przeciwnych podejmowaniu innych zachowań ryzykownych,
- 4) doskonalenie zawodowe nauczycieli i wychowawców w zakresie realizacji szkolnej interwencji profilaktycznej w przypadku podejmowania przez uczniów i wychowanków zachowań ryzykownych,
- 5) włączanie, w razie potrzeby, w indywidualny program edukacyjno-terapeutyczny, o którym mowa w art. 71b ust. 1b ustawy o systemie oświaty, działań z zakresu przeciwdziałania używaniu środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych.

W bieżącym roku szkolnym najważniejsze działania w pracy wychowawczej są ukierunkowane na:

- wspomaganie rozwoju ucznia w sferze emocjonalnej, społecznej i twórczej,
- przygotowanie uczniów do prawidłowego funkcjonowania w grupie społecznej (szkole, klasie),
- wzbudzanie poczucia przynależności do grupy,
- rozbudzanie poczucia własnej wartości, wiary we własne siły i możliwości,
- budowanie poczucia tożsamości regionalnej i narodowej,
- przeciwdziałanie przemocy, agresji i uzależnieniom,
- przeciwdziałanie pojawianiu się zachowań ryzykownych,
- troska o szeroko pojęte bezpieczeństwo podopiecznych, nauczycieli i rodziców.

Zadania profilaktyczne programu to:

- zapoznanie z normami zachowania obowiązującymi w szkole,
- znajomość zasad ruchu drogowego – bezpieczeństwo w drodze do szkoły,
- promowanie zdrowego stylu życia,
- kształtowanie nawyków prozdrowotnych,
- rozpoznawanie sytuacji i zachowań ryzykownych, w tym korzystanie ze środków psychoaktywnych (lekarstw bez wskazań lekarskich, papierosów, alkoholu i narkotyków),
- eliminowanie z życia szkolnego agresji i przemocy rówieśniczej,
- niebezpieczeństwa związane z nadużywaniem komputera, Internetu, telefonów komórkowych i telewizji,
- wzmacnianie poczucia własnej wartości uczniów, podkreślanie pozytywnych doświadczeń życiowych, pomagających młodym ludziom ukształtować pozytywną tożsamość,
- uczenie sposobów wyrażania własnych emocji i radzenia sobie ze stresem.

V. Struktura oddziaływań wychowawczych

1. Dyrektor szkoły:

- stwarza warunki dla realizacji procesu wychowawczego w szkole,
- sprawuje opiekę nad uczniami oraz stwarza warunki harmonijnego rozwoju psychofizycznego poprzez aktywne działania prozdrowotne, dba o prawidłowy poziom pracy wychowawczej i opiekuńczej szkoły,
- inspiruje nauczycieli do poprawy istniejących lub wdrożenia nowych rozwiązań w procesie kształcenia, przy zastosowaniu innowacyjnych działań programowych, organizacyjnych lub metodycznych, których celem jest rozwijanie kompetencji uczniów,

- stwarza warunki do działania w szkole lub placówce: wolontariuszy, stowarzyszeń i innych organizacji, w szczególności organizacji harcerskich, których celem statutowym jest działalność wychowawcza lub rozszerzanie i wzbogacanie form działalności dydaktycznej, wychowawczej, opiekuńczej i innowacyjnej szkoły,
- współpracuje z zespołem wychowawców, pedagogiem, psychologiem szkolnym, oraz Samorządem Uczniowskim, wspomaga nauczycieli w realizacji zadań,
- czuwa nad realizowaniem przez uczniów obowiązku szkolnego,
- nadzoruje zgodność działania szkoły ze statutem, w tym dba o przestrzeganie zasad oceniania, praw uczniów, kompetencji organów szkoły,
- nadzoruje realizację szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego.

2. Rada pedagogiczna:

- uczestniczy w diagnozowaniu pracy wychowawczej szkoły i potrzeb w zakresie działań profilaktycznych,
- opracowuje projekt programu wychowawczo-profilaktycznego i uchwała go w porozumieniu z Radą rodziców ,
- opracowuje i zatwierdza dokumenty i procedury postępowania nauczycieli w sytuacjach zagrożenia młodzieży demoralizacją i przestępczością
- uczestniczy w realizacji szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego,
- uczestniczy w ewaluacji szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego.

3. Nauczyciele:

- współpracują z wychowawcami klas w zakresie realizacji zadań wychowawczych, uczestniczą w realizacji Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego,
- reagują na obecność w szkole osób obcych, które swoim zachowaniem stwarzają zagrożenie dla ucznia,
- reagują na przejawy agresji, niedostosowania społecznego i uzależnień uczniów,
- przestrzegają obowiązujących w szkole procedur postępowania w sytuacjach zagrożenia młodzieży demoralizacją i przestępczością,
- udzielają uczniom pomocy w przezwyciężaniu niepowodzeń szkolnych,
- kształcą i wychowują dzieci w duchu patriotyzmu i demokracji,
- rozmawiają z uczniami i rodzicami o zachowaniu i frekwencji oraz postępach w nauce na swoich zajęciach,
- wspierają zainteresowania i rozwój osobowy ucznia,

4. Wychowawcy klas:

- diagnozują sytuację wychowawczą w klasie,
- rozpoznają indywidualne potrzeby uczniów,
- na podstawie dokonanego rozpoznania oraz celów i zadań określonych w Szkolnym Programie Wychowawczo-Profilaktycznym opracowują plan pracy wychowawczej dla klasy na dany rok szkolny, uwzględniając specyfikę funkcjonowania zespołu klasowego i potrzeby uczniów,

- przygotowują sprawozdanie z realizacji planu pracy wychowawczej i wnioski do dalszej pracy,
- zapoznają uczniów swoich klas i ich rodziców z prawem wewnątrzszkolnym i obowiązującymi zwyczajami, tradycjami szkoły,
- są członkami zespołu wychowawców i wykonują zadania zlecone przez przewodniczącego zespołu,
- oceniają zachowanie uczniów swojej klasy, zgodnie z obowiązującymi w szkole procedurami,
- współpracują z innymi nauczycielami uczącymi w klasie, rodzicami uczniów, pedagogiem szkolnym oraz specjalistami pracującymi z uczniami o specjalnych potrzebach,
- wspierają uczniów potrzebujących pomocy, znajdujących się w trudnej sytuacji,
- rozpoznają oczekiwania swoich uczniów i ich rodziców,
- dbają o dobre relacje uczniów w klasie,
- podejmują działania profilaktyczne w celu przeciwdziałania niewłaściwym zachowaniom podopiecznych,
- współpracują z sądem, policją, innymi osobami i instytucjami działającymi na rzecz dzieci i młodzieży,
- podejmują działania w zakresie poszerzania kompetencji wychowawczych

5. Zespół wychowawców:

- opracowuje projekty procedur postępowania w sytuacjach zagrożenia młodzieży demoralizacją i przestępczością, zasad współpracy z instytucjami i osobami działającymi na rzecz uczniów, propozycje modyfikacji zasady usprawiedliwiania nieobecności, karania, nagradzania, wystawiania ocen zachowania i innych,
- analizuje i rozwiązuje bieżące problemy wychowawcze,
- ustala potrzeby w zakresie doskonalenia umiejętności wychowawczych nauczycieli, w tym rozpoczynających pracę w roli wychowawcy,
- przygotowuje analizy i sprawozdania w zakresie działalności wychowawczej i profilaktycznej szkoły,
- inne, wynikające ze specyfiki potrzeb danej szkoły.

6. Pedagog szkolny/psycholog:

- diagnozuje środowisko wychowawcze,
- zapewnia uczniom pomoc psychologiczną w odpowiednich formach,
- współpracuje z rodzicami uczniów potrzebującymi szczególnej troski wychowawczej lub stałej opieki,
- zabiega o różne formy pomocy wychowawczej i materialnej dla uczniów,
- , współpracuje z rodzicami w zakresie działań wychowawczych i profilaktycznych, udziela pomocy psychologiczno-pedagogicznej rodzicom uczniów,
- współpracuje z placówkami wspierającymi proces dydaktyczno-wychowawczy szkoły i poszerzającymi zakres działań o charakterze profilaktycznym w tym z poradnią psychologiczno-pedagogiczną,

7. Rodzice:

- współtworzą szkolny program wychowawczo-profilaktyczny,
- uczestniczą w diagnozowaniu pracy wychowawczej szkoły,
- uczestniczą w wywiadówkach organizowanych przez szkołę,
- zasięgają informacji na temat swoich dzieci w szkole,
- współpracują z wychowawcą klasy i innymi nauczycielami uczącymi w klasie,
- dbają o właściwą formę spędzania czasu wolnego przez uczniów,
- rada rodziców uchwalanie w porozumieniu z radą pedagogiczną program wychowawczo-profilaktyczny szkoły.

8. Samorząd uczniowski:

- jest inspiratorem i organizatorem życia kulturalnego uczniów szkoły, działalności oświatowej, sportowej oraz rozrywkowej zgodnie z własnymi potrzebami i możliwościami organizacyjnymi w porozumieniu z dyrektorem,
- uczestniczy w diagnozowaniu sytuacji wychowawczej szkoły,
- współpracuje z Zespołem Wychowawców i Radą Pedagogiczną,
- prowadzi akcje pomocy dla potrzebujących kolegów,
- reprezentuje postawy i potrzeby środowiska uczniowskiego,
- propaguje ideę samorządności oraz wychowania w demokracji,
- dba o dobre imię i honor szkoły oraz wzbogaca jej tradycję,
- może podejmować działania z zakresu wolontariatu.

VI. Szczegółowe cele wychowawcze do realizacji w roku szkolnym 2017/2018

OBSZAR ROZWOJU INTELEKTUALNEGO

1. Rozpoznanie i rozwijanie możliwości, uzdolnień i zainteresowań uczniów.
2. Zwiększenie udziału uczniów w zajęciach pozalekcyjnych. Uczniowie uczestniczą w szkolnych kołach zainteresowań.
3. Wszyscy uczniowie wymagający wsparcia uzyskają pomoc w odpowiedniej formie.
4. Poprawa frekwencji uczniów na zajęciach lekcyjnych. Uczniowie systematycznie realizują obowiązek szkolny.

OBSZAR ROZWOJU SPOŁECZNEGO:

1. Integracja zespołów klasowych. Przeprowadzenie zajęć integracyjnych w klasach I.
2. Rozumienie i respektowanie obowiązujących norm. Uczniowie przestrzegają szkolnych norm i zasad.
3. Rozwijanie postaw prospołecznych i działań w zakresie wolontariatu.
  - samorząd uczniowski wyłoni radę wolontariatu,
  - rada wolontariatu opracuje program szkolnego wolontariatu.

OBSZAR ROZWOJU FIZYCZNEGO

1. Kształtowanie umiejętności podejmowania i realizacji zachowań prozdrowotnych.
2. Wszyscy wychowawcy przeprowadzą co najmniej 2 godziny zajęć sprzyjających kształtowaniu postaw prozdrowotnych.
3. Uczniowie są świadomi zależności pomiędzy odpowiednim stylem życia a zdrowiem.

OBSZAR ROZWOJU EMOCJONALNEGO

1. Kształtowanie pozytywnego obrazu własnej osoby.
2. Przeprowadzenie cyklu zajęć psychoedukacyjnych w klasach na temat umiejętności samooceny i rozpoznawania swoich predyspozycji.
3. Uczniowie potrafią wskazać swoje mocne i słabe strony.
4. Uczniowie potrafią wskazać konstruktywne sposoby rozwijania swoich predyspozycji i pokonywania potencjalnych trudności.

OBSZAR ROZWOJU DUCHOWEGO

1. Upowszechnienie wiedzy na temat obowiązujących w szkole norm i wartości.
2. Zapoznanie przez wychowawców uczniów i rodziców z systemem wartości przyjętych w PWP oraz regulacjami prawa wewnątrzszkolnego.
3. Poprawa relacji pomiędzy pracownikami szkoły i uczniami. W roku szkolnym 2017/2018 uczniowie w swoich zachowaniach kierują się normami wynikającymi z przyjętych w szkole wartości.

VII. Harmonogram działań w zał.

VIII. Strategie działań wychowawczych, zapobiegawczych i interwencyjnych, procedury postępowania

1. Strategie działań wychowawczych polegają w szczególności na :

- 1) rozmowie wychowawczej nauczyciela z uczniem
- 2) rozmowie wychowawcy klasy z uczniem
- 3) rozmowie ucznia z pedagogiem lub psychologiem szkolnym
- 4) rozmowie wychowawcy z rodzicami
- 5) ostrzeżeniu, upomnieniu wychowawcy klasy
- 6) rozmowie ucznia z pedagogiem lub psychologiem szkolnym
- 7) udzieleniu nagany wychowawcy klasy- ustnej, następnie pisemnej
- 8) rozmowie ucznia z dyrektorem lub wicedyrektorem szkoły
- 9) rozmowie z uczniem w obecności jego rodziców
- 10) udzieleniu nagany dyrektora szkoły - ustnej, następnie pisemnej
- 11). utracie przywilejów uczniowskich np. pełnienia funkcji w klasie, szkole, reprezentowania szkoły na zewnątrz

12) przeniesienia ucznia do równoległej klasy

2. Strategie działań zapobiegawczych polegają w szczególności na:

- 1) realizacji pogadarek tematycznych na godzinach do dyspozycji wychowawcy
- 2) prelekcjach pedagoga szkolnego
- 3) prelekcjach pielęgniarki szkolnej
- 4) organizacji spotkań ze specjalistami (policja, terapeuta, przedstawiciel Sądu)
- 5) udziale w akcjach informacyjnych na terenie szkoły
- 6) kontroli występowania zjawisk patologicznych w środowisku szkolnym, lokalnym, rodzinnym
- 7) indywidualnych rozmowy profilaktyczne, ostrzegawczych z pedagogiem szkolnym
- 8) pomocy psychologiczno-pedagogicznej
- 9) edukacji prozdrowotnej, promocji zdrowia psychicznego i zdrowego trybu życia
- 10) organizowaniu akcji i zajęć profilaktycznych
- 11) rozwijaniu aktywności szkolnej i pozaszkolnej
- 12) prezentowaniu filmów edukacyjnych
- 13) systematycznej edukacji i współpracy z rodzicami
- 14) utrzymywaniu współpracy z różnymi instytucjami w zakresie rozwiązywania problemów uczniów szkoły

3. Strategie działań interwencyjnych polegają w szczególności na :

- 1) przestrzeganiu zapisów procedur i regulaminów dotyczących zakazu posiadania , sprzedawania i używania papierosów, alkoholu i narkotyków na terenie szkoły;
- 2) organizowaniu zajęć podczas których uczniowie i nauczyciele zapoznają się z ryzykiem używania środków uzależniających;
- 3) stosowaniu konsekwencji określonych w Regulaminie Szkoły wobec uczniów, którzy eksperymentują ze środkami uzależniającymi bądź ich zachowanie narusza regulamin szkolny;
- 4) kierowaniu uczniów, którzy sięgają po używki w jakiegokolwiek postaci na zajęcia psychoedukacyjne prowadzonych przez terapeutę w Młodzieżowym Punkcie Konsultacji i Terapii;
- 5) podejmowanie działania interwencyjnych w sytuacjach kryzysowych podejmowane przez dyrektora szkoły po konsultacji z wychowawcą, pedagogiem szkolnym.

Strategia działań wychowawczych, zapobiegawczych oraz interwencyjnych wobec uczniów zagrożonych uzależnieniem obejmuje wszelkie działania wychowawcze,

profilaktyczne, edukacje prozdrowotną i jest realizowana przez wszystkich pracowników szkoły, w szczególności:

1. Dyrektora szkoły, który realizuje strategie działań wychowawczych, zapobiegawczych i interwencyjnych poprzez:

- 1) realizuję zadań wynikających ze Statutu Szkoły Podstawowej nr 2 im. Zygmunta Augusta w Augustowie;
- 2) monitorowanie i realizacji strategii działań wychowawczych, zapobiegawczych i interwencyjnych;
- 3) zbieranie bieżących informacji od wychowawców, nauczycieli, pedagoga i innych pracowników szkoły o podejmowanych przez nich działaniach wynikających z realizacji strategii;
- 4) podejmowanie stosownych decyzji tak, aby każda interwencja była przeprowadzona z zachowaniem wszelkich praw zarówno uczniów jak i rodziców.

2. Nauczycieli i wychowawców klas, którzy realizują strategie działań wychowawczych, zapobiegawczych i interwencyjnych poprzez:

- 1) realizację zadań zawartych w szkolny Programie Wychowawczym -profilaktycznym oraz w planach pracy wychowawcy klasy;
- 2) systematycznie prowadzonej edukacji prozdrowotnej, promocję zdrowia psychicznego, i zdrowego stylu życia wśród uczniów na godzinach do dyspozycji wychowawcy;
- 3) realizują zagadnień dotyczących zapobiegania narkomanii w ramach przedmiotów, których podstawy programowe uwzględniają zagadnienia edukacji prozdrowotnej;
- 4) uczestnictwie w kursach, szkoleniach, konferencjach z zakresu profilaktyki uzależnień oraz sposobów podejmowania wczesnej interwencji w sytuacjach zagrożenia;
- 5) dokonywaniu diagnozy sytuacji wychowawczej, przejawów zachowań ryzykownych uczniów swojej klasy, sytuacji życiowych rodzin dysfunkcyjnych;
- 6) współpracę z pedagogiem szkolnym w zakresie realizowania zagadnień profilaktycznych, wychowawczych, edukacji prozdrowotnej.

3. Pedagog szkolnego, który realizuje strategie działań wychowawczych, zapobiegawczych i interwencyjnych poprzez:

- 1) zapewnienie wsparcia i pomocy pedagogiczną – psychologicznej uczniom zagrożonym uzależnieniem, prowadzi indywidualne konsultacje i poradnictwo;
- 2) systematycznie rozpoznawanie i diagnozę zagrożeń związane z uzależnieniem (ankiety skierowane do uczniów, rodziców, obserwacje diagnozujące, rozmowy kierowane, indywidualne rozmowy z uczniami);
- 3) prowadzenie działalności informacyjnej, która obejmuje upowszechnianie wśród młodzieży, rodziców, nauczycieli informacji na temat szkodliwości substancji, których używanie zagraża zdrowiu i życiu;

- 4) udostępnianie uczniom, rodzicom, nauczycielom materiałów edukacyjnych dotyczących problematyki uzależnień, w tym narkomanii;
- 5) dostarczanie informacji dotyczących form pomocy (placówki, organizacje wspierające rodzinę, świadczące pomoc społeczną, punkty konsultacyjne dla osób z problemem uzależnienia, placówki terapii i leczenia uzależnień i współuzależnień) uczniom, rodzicom i nauczycielom;
- 6) organizację i prowadzenie zajęć integracyjnych, rozwijających zainteresowania i umiejętności psychospołeczne;
- 7) współpracę z instytucjami i organizacjami wspierającymi dziecko, rodzinę i szkołę w zakresie rozwiązywania problemów młodzieży;
- 8) organizuje i uczestniczy w wewnątrzszkolnym doskonaleniu nauczycieli oraz w warsztatach, szkoleniach, kursach organizowanych przez placówki zajmujące się tą działalnością;
- 9) współpracę z dyrektorem, nauczycielami, wychowawcami i innymi pracownikami szkoły we wszystkich dziedzinach mających na celu redukcję zachowań ryzykownych młodzieży, w sytuacjach wymagających interwencji lub w sytuacjach wymagających udzielenia pomocy uczniowi, który znalazł się w sytuacji kryzysowej.

IX. Ceremoniał szkolny

1. Symbolami szkoły są:

- 1) sztandar szkoły
- 2) hymn szkoły
- 3) logo szkoły – znak rozpoznawczy szkoły. Wzór logo stanowi załącznik

2. Symbole szkoły umieszcza się w następujących miejscach :

- 1) sztandar jest przechowywany w gablocie na parterze szkoły
- 2) hymn szkoły jest wykonywany podczas uroczystości szkolnych.
- 3) Logo szkoły jest znakiem rozpoznawczym szkoły i umieszczone jest na wszystkich pismach urzędowych, znaczkach.

3. Poczta sztandarowa składa się z następujących osób:

- 1) chorążego
- 2) asysty dwuosobowej

4. Istnieją co najmniej dwa składy poczty sztandarowej zasadniczy i rezerwowy.

5. chorąży i asysta powinni być ubrani odświętnie:

- a) chorąży – ciemny garnitur , biała koszula, ciemne półbuty
- b) asysta – ciemne spodnice, białe bluzki, ciemne czółenka

6. Insignia poczty sztandarowej to:

- 1) biało - czerwone szarfy przewieszane przez prawe ramię, zwrócone kolorem białym w stronę kołnierza, spięte na lewym biodrze,
- 2) białe rękawiczki.

7. Poczet sztandarowy szkoły wybiera rada pedagogiczna spośród uczniów najstarszej klasy na wniosek wychowawcy.

8. W skład pocztu sztandarowego mogą wchodzić uczniowie:

- 1) wyróżniający się wynikami w nauce
- 2) z wzorowym i bardzo dobrymi zachowaniem

9. Kadencja pocztu sztandarowego trwa jeden rok szkolny.

10. Przekazanie sztandaru następuje na uroczystości pożegnania absolwentów

11. Opiekunem pocztu sztandarowego jest nauczyciel historii.

12. Udział sztandaru w uroczystościach na terenie szkoły:

- 1) uroczystości rocznicowe, np. Święto Konstytucji 3 Maja, Odzyskania Niepodległości,
- 2) Ceremonia ślubowania klas pierwszych,
- 3) Ceremonia pożegnania absolwentów,
- 4) Uroczyste rozpoczęcie i zakończenie roku szkolnego,
- 5) Inne ważne dla społeczności szkolnej uroczystości,

12. Sztandar szkoły uczestniczy w następujących uroczystościach poza szkołą:

- 1) w uroczystościach państwowych
- 2) w uroczystościach kościelnych
- 3) na zaproszenie innych szkół i instytucji
- 4) w innych uroczystościach

13. Rodzaje i teksty ślubowania obowiązujące w szkole:

- 1) rota ślubowania pocztu sztandarowego
- 2) rota ślubowania klas pierwszych
- 3) rota ślubowania absolwentów

X. Instytucje wspierające szkołę w działaniach profilaktycznych:

- 1) Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Augustowie,
- 2) Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (MKRPA) ;
- 3) Powiatowa Komenda Policji w Augustowie,
- 4) Sąd Rejonowy w Augustowie Wydział Rodzinny i Nieletnich,
- 5) Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Augustowie,
- 6) Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Augustowie,
- 7) Państwowa Straż Pożarna w Augustowie,
- 8) Agencja Rynku Rolnego,
- 9) Ośrodek Profilaktyki i Terapii dla Młodzieży i Dorosłych „ETAP„ w Białymstoku,
- 10) Młodzieżowy Punkt Konsultacji i Terapii w Augustowie,
- 11) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie,
- 12) Związek Sybiraków – Oddział i Koło w Augustowie
- 13) Parafia Św. Jana Chrzciciela

XI. Wykaz realizowanych programów profilaktycznych zewnętrznych.

1. „Trzymaj formę”,
2. „Archipelag skarbów”,
3. „Bieg po zdrowie”,
4. „Nie pal przy mnie proszę”,
5. „lekkoatletyka dla każdego”,
6. „Znajdź właściwe rozwiązanie”.

X. Zasady ewaluacji programu wychowawczo-profilaktycznego

Ewaluacja programu polega na systematycznym gromadzeniu informacji na temat prowadzonych działań, w celu ich modyfikacji i podnoszenia skuteczności programu wychowawczo-profilaktycznego. Ewaluacja przeprowadzana będzie poprzez:

- 1) obserwację zachowań uczniów i zachodzących w tym zakresie zmian,
- 2) analizę dokumentacji,
- 3) przeprowadzanie ankiet, kwestionariuszy wśród uczniów, rodziców i nauczycieli,
- 4) rozmowy z rodzicami,
- 5) wymianę spostrzeżeń w zespołach wychowawców i nauczycieli,
- 6) w analizie przypadków.

Ewaluacja programu przeprowadzana będzie w każdym roku szkolnym przez zespół ds. Ewaluacji programu wychowawczo-profilaktycznego powołany przez dyrektora. Zadaniem Zespołu jest opracowanie planu ewaluacji, organizacja badań oraz opracowanie wyników. Z wynikami prac zespołu w formie raportu ewaluacyjnego zostanie zapoznana rada pedagogiczna i rada rodziców.

XI Źródła, literatura

1. **A co mi zrobisz?** : od chaosu do współpracy w klasie / Sylvia Rockwell ; [tł. Karolina Bojadziejewa-Wesołowska et al.]. - Warszawa : Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne : Wydawnictwo Fraszka Edukacyjna, cop. 2008
2. **Budowanie szkolnego programu profilaktyki** / Małgorzata Simm, Ewa Węgrzyn-Jonek. - Kraków : Rubikon, 2002
3. **Co robić, kiedy nie wiadomo, co robić** : podpowiednik dla nauczyciela / Nora Grochowska. - Warszawa : Seventh Sea, cop. 2001
4. **Czarodziejskie bajki** : scenariusze zajęć do programu profilaktyczno-wychowawczego o charakterze biblioterapeutycznym dla klas I-III szkoły podstawowej / Ewa Wilamowska, Joanna Walczak. - Lublin : Wydawnictwo Klanza, 2005
5. **Dla dobra dziecka** : o warsztacie pracy nauczyciela wychowawcy / Maryla Sowisło. - Wyd. 2 uzup. - Kraków : Wydaw. Apostolstwa Modlitwy, 2001
6. **Funkcja wychowawcy klasy** : założenia i rzeczywistość / Julian Radziejewicz. - Warszawa : Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, 1981

7. **Godziny do dyspozycji wychowawcy klasy** : (spotkania klasowe) : program szkoły podstawowej i szkół ponadpodstawowych / Ministerstwo Oświaty i Wychowania. Instytut Programów Szkolnych. - Warszawa : Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, 1981
8. **Jak budować porozumienie i współpracę w szkole?** : profilaktyka na co dzień / Aleksandra Karasowska. - Warszawa : Wydawnictwo Edukacyjne Parpamedia, Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, 2009
9. **Jak być autorytetem? Autorytety młodzieży a model kompetentnego wychowawcy. Istota szkolnego programu wychowawczego** / Jan Zowczak [et al.]. - Siedlce : Kuratorium Oświaty w Warszawie. Delegatura w Siedlcach, 2001
10. **Kiedy pozwolić, kiedy zabronić w klasie** / Robert J. MacKenzie ; przekł. Ewa Zaremba. - Gdańsk : Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, 2008
11. **Klasa szkolna jako zespół wychowawczy** / Halina Sowińska. - Warszawa : Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, 1974
12. **Klimat szkoły, klimat klasy** / Erich Petlak ; tł. Danuta Branna. - Warszawa : Wydawnictwo Akademickie Żak, cop. 2007
13. **Kompetencje nauczyciela wychowawcy** / red. nauk. Krystyna Ferenz, Edward Kozioł ; Uniwersytet Zielonogórski. - Zielona Góra : Redakcja Wydawnictw Humanistyczno - Społecznych UZ, 2002
14. **Kompetentny wychowawca** : materiały pomocnicze dla nauczycieli i wychowawców : praca zbiorowa / red. Jerzy Celiński-Mysław. - Siedlce : Fundacja Bonum Educationis, 2001
15. **Kształtowanie karności uczniów** / Jadwiga Bińczycka. - Warszawa : Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, 1976
16. **Nauczanie wychowujące** / Marian Śnieżyński. - Kraków : Papieska Akademia Teologiczna, 1995
17. **Nauczanie wychowujące** : założenia a szkolna rzeczywistość / Olga Wyżga. - Kraków : Wydawnictwo Naukowe Akademii Pedagogicznej, 2007
18. **Nauczyciel wychowawca pedagog** : szkolne wyzwania / Joanna M. Łukasiuk, Katarzyna Jagielska, Roman Solecki. - Kielce : Wydawnictwo Jedność, 2013
19. **Nauczyciel wychowawca w szkole waldorfskiej** : wprowadzenie w specyfikę pracy / Helmut Eller ; z jęz. niem. przekł. Michał Głazewski. - Kraków : Oficyna Wydawnicza "Impuls", 2009
20. **Nauczyciele - rodzicom. Cz. 2, Spotkania z rodzicami prowadzone metodą warsztatową w gimnazjach i szkołach ponadgimnazjalnych** / Iwona Fechner-Sędzicka, Ewa Lachowska-Żarska. - Toruń : Bea-Bleja, 2003
21. **Nauczycielem być...** : jak zapanować nad trudnymi zachowaniami uczniów i porozumieć się z klasą / Ewa Góralczyk. - Warszawa : Wydawnictwo Fraszka Edukacyjna, 2006
22. **O kompetencjach współczesnych wychowawców** : perspektywa praktyki edukacyjnej / red. Dariusz Zajac. - Bydgoszcz : Wydawnictwo Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego, 2010
23. **O planowaniu pracy wychowawczej** / Julian Radziewicz. - Warszawa : Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, 1989
24. **O powodzeniu nauczyciela w pracy dydaktyczno-wychowawczej** / Bolesław Niemierko. - Warszawa : Państwowe Zakłady Wydawnictw Szkolnych, 1969
25. **O wychowawcach i wychowaniu** : perspektywa myślenia pedagogicznego / red. Ewa Kubiak-Szymborska. - Bydgoszcz : Wydawnictwo Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego, 2010

26. **Obyć cudze dzieci...wychowywał** : jak sobie radzić z problemami wychowawczymi w gimnazjum (i nie tylko) / Magdalena Sakowska, Joanna Sikora, Alina Żwirblińska. - Kielce : Oficyna Wydawnicza Nauczycieli, 2003
27. **Osobowość wychowawcy** / Zdzisław Kosyrz ; Polskie Towarzystwo Higieny Psychiczej. - Wyd. 3 rozsz. i popr. - Warszawa : Agencja Wydawnicza CB, 1997
28. **Osobowość wychowawcy** : być wychowawcą w zmiennych i dynamicznych warunkach życia społecznego / Zdzisław Kosyrz. - Warszawa : Wydawnictwo Pedagogium Wyższej Szkoły Pedagogiki Resocjalizacyjnej, 2005
29. **Polubić szkołę** : ćwiczenia grupowe do pracy wychowawczej / Mariola Chomczyńska-Miliszekiewicz, Dorota Pankowska. - Wyd. 3. - Warszawa : Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, 2001
30. **Pomóż młodzieży znaleźć wartości - drogowskazy** / Bogumiła Hiszpańska. - Warszawa : Instytut Badań Edukacyjnych, 1992
31. **Pomyśl siebie...** : minieseje dla wychowawcy klasy / Maria Dudzikowa. - Gdańsk : Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, 2007
32. **Poradnik wychowawcy klasy** / Mieczysław Łobocki. - Warszawa : Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, 1985
33. **Powinności wychowawcze nauczyciela** : o teorii i praktyce wychowania w szkole / pod red. Jadwigi Lubowieckiej. - Olsztyn : Uniwersytet Warmińsko-Mazurski, cop. 2004
34. **Praca wychowawcy klasy** : poradnik programowo-metodyczny / Julian Radziejewicz. - Warszawa : Młodzieżowa Agencja Wydawnicza, 1980
35. **Problemy współczesności a chrześcijaństwo** : zagadnienia etyczne i społeczne do dyskusji dla młodzieży i wychowawców / Teresa Biłyk, Tomasz Homa, Katarzyna Wojtkowska ; przedm. Kazimierz Nycz. - Kraków : Wydaw. Apostolstwa Modlitwy ; Warszawa : Wydaw. Szkolne PWN, 2004
36. **Problemy wychowawcze w oświacie** : materiały dla dyrektorów i wychowawców / zespół ds. Pomocy Psychologiczno-Pedagogicznej. - Rzeszów : Centrum Doskonalenia Pedagogicznego, 1997
37. **Program lekcji wychowawczych dla uczniów wyższych klas szkół podstawowych oraz uczniów liceów i techników** / Hanna Hamer. - Warszawa : Veda, 1993
38. **Propozycja programu pracy wychowawczej w klasach szkoły podstawowej** / Sylwia Seidel. - Warszawa : Veda, 1993
39. **Propozycje działań wychowawczych dla uczniów klas 4-8 szkół podstawowych** / Maria Kwiek, Iwona Nowak. - Warszawa : "Veda", 1993
40. **Propozycje metodyczne do pracy wychowawcy klasowego w szkole podstawowej** / wybór i oprac. Helena Rusiecka, Wiesław Ciczkowski ; Instytut Kształcenia Nauczycieli. - Olsztyn : Oddział Doskonalenia Nauczycieli, 1986
41. **Propozycje zagadnień i działań wychowawczych w pracy wychowawcy klasowego** / Maria Mstowska-Psiuk. - Warszawa : Veda, 1993
42. **Prowadzenie grup dziecięcych i młodzieżowych** / Martin Verfurth ; przekł. z jęz. niem. Magdalena Jałowiec. - Kielce : Jedność, 2001
43. **Próba tworzenia systemu wychowawczego** : trzy lata pracy doświadczalnej w szkole podstawowej nr 187 w Warszawie : praca zbiorowa / pod red. Aleksandra Lewina ; Instytut Pedagogiki. - Warszawa : Państwowe Zakłady Wydawnictw Szkolnych, 1966
44. **Przeciwdziałanie niepożądanym zachowaniom w szkole** : program poprawy wzorców zachowania / Deanne A. Crone, Robert H. Horner, Leanne S. Hawken ; [tł. Krzysztof Mazurek]. - Warszawa : Wydawnictwo Edukacyjne Parpamedia : Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, cop. 2009

45. **Rola zawodowa pedagoga szkolnego** / Irena Jundziłł. - Warszawa : Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, 1980
46. **Rola zawodowa wychowawcy klasy w świadomości nauczycieli szkół podstawowych** / Edward Kozioł. - Zielona Góra : Wyższa Szkoła Pedagogiczna, 1994
47. **Skuteczna praca z wychowankiem niedostosowanym społecznie w grupie socjoterapeutycznej** / Aneta Paszkiewicz. - Warszawa : Wydawnictwo Difin, 2017
48. **Spotkania zespołu wychowawczego** : dla nauczycieli gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych / Katarzyna Kijak, Maria dos Santos. - Kraków : Wydawnictwo Rubikon, cop. 2004
49. **Sytuacje i procesy wychowawcze w klasie szkolnej** : z doświadczeń wychowawcy klasowego / Władysława Dejnarowicz. - Warszawa : Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, 1977
50. **Szkice do teorii wychowania kreatywnego** / Andrzej J. Sowiński. - Wyd. 2. - Kraków : Oficyna Wydawnicza "Impuls", 2013
51. **Szkice o kształtowaniu osobowości** / pod red. Janiny Kostkiewicz. - Rzeszów : Wyższa Szkoła Pedagogiczna, 1997
52. **Szkoła Triumfu** : program pracy wychowawczej dla 6-letniej szkoły podstawowej / Barbara Bartoszevska [et al.]. - Warszawa : Muza Szkolna, 2000
53. **Trzy koła** : propozycje dla wychowawców klas. Z. 1 / Barbara Wolniewicz-Grzelak. - Warszawa : Fundacja Wychowawców i Młodzieży "Prom", 1998
54. **Uczeń w nowej szkole** : edukacja humanistyczna : praca zbiorowa / pod red. Marii Kujawskiej. - Poznań : Uniwersytet im. Adama Mickiewicza. Instytut Historii, 2002
55. **Uczniowie w szkole** : rzecz o zachowaniu : praktyczny przewodnik do skutecznego nauczania / Bill Rogers ; [tł. Zofia Zdrał et al.]. - Warszawa : Wydawnictwo Fraszka Edukacyjna, 2005
56. **Umowa z klasą** / Ewa Góralczyk. - Warszawa : Wydawnictwo Fraszka Edukacyjna, 2006
57. **Vademecum wychowawcy** / Beata Badziukiewicz, Mirosław Sałasiński. - Warszawa : Żak, 2005
58. **W stronę dobra** : planowanie i integracja pracy wychowawczej w szkole : praca zbiorowa / pod red. Stanisławy Borowczyk. - Poznań : Fundacja im. O. Honoriusza Kowalczyka OP : przy współpr. "Oficyny Współczesnej", 2000
59. **Wpływ wychowawcy klasy na postawy ideowe dorastającej młodzieży** / Helena Szafrąńska. - Poznań : Państwowe Wydawnictwo Naukowe, 1984
60. **Wychowanie w klasie szkolnej** : z zagadnień dynamiki grupowej / Mieczysław Łobocki. - Wyd. 2 zm. - Warszawa : Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, 1985
61. **Wychowanie w szkole zawodowej** : tworzenie programu wychowawczego / Bogdan Jankowski. - Poznań : Arka, 2000
62. **Wychowawca a wychowanek** / Marian Krawczyk. - Warszawa : Instytut Wydawniczy Nasza Księgarnia, 1962
63. **Wychowawca i jego klasa** : książka dla młodych nauczycieli / Julian Radziejewicz. - Warszawa : Młodzieżowa Agencja Wydawnicza, 1986
64. **Wychowawca i zespół wychowawców w nowym roku szkolnym** : powołanie, zadania, harmonogram prac / [Małgorzata Celuch] - Wyd. 2. - Warszawa : Wydawnictwo Wiedza i Praktyka, 2014
65. **Wychowawca w szkole** : krótki poradnik psychologiczny / Ewa Kosińska. - Kraków : Rubikon, 1999
66. **XX Siedleckie Forum Nauczycieli, Rodziców i Wychowawców** : Miłość wymagająca / Katolickie Stowarzyszenie Wychowawców. Oddział w Siedlcach. - Siedlce : Katolickie Stowarzyszenie Wychowawców. Oddział w Siedlcach, 2011

67. **Z pamiętnika wychowawcy** : praca zbiorowa / pod red. Kazimierza Wojciechowskiego. - Warszawa : Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, 1976
68. **Życie i miłość** : jak realizować autorski program wychowania dzieci i młodzieży : poradnik dla nauczyciela z zarysem konspektów do części I "Wzrastam w mądrości" / Wanda Elżbieta Papis. - Warszawa : Trawers, 1993

Program wychowawczo – profilaktyczny został opracowany przez zespół w składzie: Henryka Rzepecka, Beata Palczewska, Anna Pawłowska, Iza Holak, Agnieszka Jabłońska, Ewa Romanowska, Maria Daniłowicz, Anna Jakucewicz.

Program wychowawczo-profilaktyczny został uchwalony przez Radę Rodziców w porozumieniu z Radą Pedagogiczną Szkoły Podstawowej nr 2 im. Zygmunta Augusta w Augustowie w dniu 28.09.2017r.